

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Aan de leden van de Vaste commissie VWS

Verzonden per email: cie.vws@tweedekamer.nl

DATUM

7 oktober 2021

KENMERK

B20211007MK

BETREFT

Begroting VWS

BIJLAGEN

--

CONTACT

Frank Bluiminck

TELEFOON

030-2739743

E-MAIL

fbluiminck@vgn.nl

Geachte leden van de Vaste commissie,

Op 19 september zonden wij u een [brief](#), voorafgaand aan de Algemene Beschouwingen, waarin VGN-voorzitter Boris van der Ham het kabinet oproept om te investeren in goede gehandicaptenzorg en te zorgen voor een inclusieve samenleving, ook voor mensen met een beperking. Deze brief is een actualisatie en verbijzondering daarvan, gericht op de VWS-begroting 2022.

In de week van 25 oktober bespreekt u deze begroting met minister de Jonge. De VGN vraagt u om daarbij aandacht te besteden aan de volgende drie onderwerpen:

1. Zorg voor een inclusieve samenleving;
2. Investeer in de medewerkers uit de gehandicaptenzorg;
3. Help ons om de meest complexe zorgvragen te beantwoorden.

1. Zorg voor een inclusieve samenleving

De VGN staat voor een inclusieve samenleving, zonder kansenongelijkheid en mét onderwijs of onderwijskundige expertise voor iedereen. Ons uitgangspunt: bied mensen die willen werken toegang tot de arbeidsmarkt en motiveer werkgevers om mensen aan te nemen. Laat daarbij de samenleving zich concentreren op wat wél kan en bied mensen met een beperking kansen om een leven lang te leren en zich te ontwikkelen.

Brede aanpak nodig

Om dit te bereiken is een brede aanpak nodig die de positie van mensen met een beperking in de samenleving verbetert. In het bijzonder vragen we uw aandacht voor mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB). Het [Interdepartementaal beleidsonderzoek Mensen met een licht verstandelijke beperking](#) (IBO, 2019) concludeerde onomwonden dat de

Bezoekadres

Oudlaan 4
3515 GA Utrecht

Postadres

Postbus 413
3500 AK Utrecht

T 030 273 93 00

E info@vgn.nl

vgn.nl

samenleving en de politiek een blinde vlek hebben voor deze doelgroep. Het Sociaal Cultureel Planbureau schat dat het om 1,1 miljoen mensen gaat. Dit zijn mensen die moeite hebben om mee te doen in een samenleving die steeds complexer, sneller en digitaler wordt. De problemen zijn groot en divers, denk aan schulden, psychische problematiek, verslaving, vereenzaming, dakloosheid, etc. Dit vraagstuk is te groot voor de (gehandicapten)zorg en vraagt om een brede maatschappelijke aanpak. Een aanpak waarin zowel wonen, inkomen, werk en/of leren en jeugdhulp, zorg en/of ondersteuning aan bod komen. Juist voor deze burgers dienen de vereenvoudiging van het beleid en de dienstverlening van de overheid een belangrijke plek te krijgen. Hier ligt in onze visie een belangrijke verantwoordelijkheid voor de politiek.

Veel van wat nodig is om een inclusieve samenleving te bevorderen bevindt zich op andere domeinen dan de VWS-begroting. Een aantal onderwerpen valt echter wel (deels) in het VWS-domein. Het is ook zo dat de gevolgen van de onvoldoende inclusieve samenleving in de VWS-begroting zichtbaar worden: een steeds groter beroep op professionele zorg. We denken dat het daarom noodzakelijk is dat de minister van VWS hier een regierol pakt, conform de aanbevelingen uit het IBO LVB.

Vraag:

Wilt u er bij de minister op aandringen dat hij, conform de aanbevelingen uit het IBO LVB, spoedig het initiatief neemt tot een interdepartementaal plan van aanpak LVB?

Andere stappen die volgens de VGN in 2022 gezet moeten worden voor een meer inclusieve samenleving:

- Wijzig de Jeugdwet. Investeer in de verbetering van de toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen. In het bijzonder voor kinderen met langdurige en/of intensieve ondersteuningsvragen. Juist voor kinderen met een beperking is jeugdhulp essentieel om zich optimaal te kunnen ontwikkelen en zo lang als mogelijk thuis op te groeien. Dit vraagt ook een beter werkend jeugdstelsel met goede randvoorwaarden, zoals passende tarieven, toezicht en minder administratieve lasten. De gespecialiseerde, intensieve hulp aan jeugd met een beperking moet landelijk kunnen worden ingekocht. De Jeugdwet moet hierop zo snel mogelijk worden aangepast.
- Zet een betekenisvolle stap in de verbetering van de verbinding tussen onderwijs, zorg en jeugdhulp en voorkom dat jeugdigen onnodig thuiszitten. Creëer voor dit doel in 2022 een substantiële en laagdrempelige experimenteerruimte in het onderwijs. Bied bijvoorbeeld scholen de mogelijkheid om te mogen afwijken van de kerndoelen van het onderwijs, om zo het ontwikkelperspectief van kinderen centraal te kunnen stellen. Bied scholen de mogelijkheid om onderwijs te geven op een zorglocatie. En bovenal: stop met het afgeven van vrijstellingen art. 5a van de Leerplichtwet.

- Maak het meedoen in de samenleving makkelijker. Ondersteun de mogelijkheid om dagbesteding meer in de samenleving te laten plaatsvinden. Onze leden willen investeren in de talentontwikkeling van cliënten, zodat zij kunnen doorgroeien naar de beste passende plek. Dit vraagt om experimenteer ruimte voor nieuwe vormen van dagbesteding midden in de maatschappij en de toepassing van nieuwe technologie. Om deze nieuwe vormen van dagbesteding mogelijk te maken is een aangepaste, flexibele en kostendekkende bekostiging nodig.

2. Investeer in de medewerkers uit de gehandicaptenzorg

De VGN heeft de [open brief over de zorg in Nederland](#) mede ondertekend. In deze brief riepen we de politiek op om niet te wachten tot een nieuw regeerakkoord, maar nu al extra middelen ter beschikking te stellen voor de arbeidsvoorwaarden voor zorgprofessionals.

We zijn blij met de extra middelen die dankzij de inzet van de Tweede Kamer tijdens de Algemene Beschouwingen beschikbaar zijn gekomen. De minister is voornemens om in 2022 de loonruimte in de Wlz structureel met 1,13% op te plussen. Met deze middelen kan de achterstand die zorgmedewerkers hebben opgelopen komend jaar worden verkleind. In onze visie kan dit in een nieuw regeerakkoord verder worden uitgewerkt, zodat de loonkloof tussen de markt en publieke sector van 6-9 procent uiteindelijk in de komende jaren wordt gedicht.

Er zijn voor het komend jaar nog stappen nodig voordat het extra geld in de portemonnee van de zorgmedewerkers voelbaar wordt. Het geld moet naar het budget dat beschikbaar is bij de komende Cao-onderhandelingen die moeten leiden tot structurele verbetering. Voorkomen moet worden dat financiers (zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten) dit via tariefskortingen weer afromen. Het is een grote wens van de zorgwerkgevers om de extra financiële ruimte die nu beschikbaar komt, gericht te kunnen inzetten. We hebben inmiddels met VWS een bestuurlijk convenant gesloten over de inzet van de extra middelen. Deze middelen zullen primair terecht komen bij de middengroepen uit het loongebouw, de medewerkers uit de directe cliëntenzorg.

Vraag:

Wij verzoeken u om met de minister de voortgang van de inzet van de extra middelen te bespreken, en erop toe te zien dat het geld de medewerkers bereikt voor wie het bedoeld is. Wij verzoeken u ook de komende jaren oog te blijven houden voor de door de SER benoemde kloof tussen de zorg en de private sector, alsmede andere delen van de publieke sector.

3. Los problemen op in de bekostiging van de meest complexe zorg

De snelst groeiende cliëntengroep in de gehandicaptenzorg bestaat uit cliënten met een verstandelijke beperking die intensieve begeleiding nodig hebben. Juist voor deze groep schiet de bekostiging al heel lang tekort, waardoor het moeilijk is verantwoorde zorg te leveren. Ook zien we dat

juist bij de medewerkers die zich bezighouden met deze groep een grote werkdruk optreedt. Deze uit zich in toenemend ziekteverzuim en steeds grotere problemen om voldoende personeel voor deze vacatures te vinden.

Er ligt inmiddels een rapport dat is opgesteld in opdracht van VWS waaruit blijkt dat er in 2022 al € 50 miljoen moet worden toegevoegd. Daarnaast moet de benodigde zorg voor deze en andere complexe groepen opnieuw worden omschreven in de 'zorgprofielen'. Ook daarmee kan niet worden gewacht. De huidige profielen zijn gebaseerd op zorgzwaartepakketten waarvoor zorgdata uit 2006 zijn gebruikt. De visie op wat goede gehandicaptenzorg is heeft zich in de periode 2006-2021 ontwikkeld. We weten intussen meer en we kunnen meer. Ook zien we een verzwaring van de hulpvragen onder meer door een toestroom vanuit de GGZ waar een beddenreductie heeft plaatsgevonden.

Vraag:

We verzoeken u erop toe te zien dat deze € 50 miljoen daadwerkelijk in 2022 beschikbaar komt en dat snel wordt gestart met de actualisatie van de meest complexe zorgprofielen.

2022 wordt een moeilijk begrotingsjaar

Tot slot vragen we graag uw aandacht voor het signaal van onze leden dat het moeilijk is om de begroting 2022 rond te krijgen. De coronacrisis heeft geleid tot een sterk opgelopen ziekteverzuim dat forse extra personeelskosten met zich meebrengt. Bovendien zijn de pensioenpremies gestegen en deze nemen in 2022 verder toe. Tegelijkertijd verlaagden de zorgkantoren voor het komend jaar de tarieven, terwijl gemeenten in het sociaal domein vaak zorg inkopen onder de kostprijs. Het samenspel van deze factoren zet aan tot bezuinigen, terwijl onze leden juist willen en moeten investeren in goede zorg voor hun cliënten en in arbeidsvoorwaarden voor hun medewerkers.

Graag ben ik bereid de inhoud van deze brief in een persoonlijk gesprek toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Frank Bluminck', written over a light blue horizontal line.

Frank Bluminck
Directeur VGN